

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 din (za inozemstvo: 210 din), za 1/2 leta 90 din, za 1/4 leta 45 din, mesečno 15 din. Tedenska izdaja za celo leto 50 din. Plača in toži se v Ljubljani.

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Uredništvo: Ljubljana, Gregorčičeva ulica 23. Tel. 25-52. Uprava: Gregorčičeva ul. 27. Tel. 47-61. Rokopisov ne vračamo. — Račun pri poštni hranilnici v Ljubljani št. 11.953.

Izhaja vsak ponedeljek, sredo in petek

Ljubljana, petek 22. julija 1938

Cena posamezni številki din 1'50

Po lepih besedah — še lepa dejanja

Vladna »Samouprava« je objavila v torek Sloveniji posvečen uvodnik. Silno lep je ta uvodnik in vsaj nekaj odstavkov naj navedemo iz tega uvodnika.

»Slovenija je naša Švica. Ne samo po pokrajini, temveč tudi po ljudeh. Po svojih visokokulturnih kvalitetah in po oni ogromni potenciali njene delavnosti, dvignjene do izredno visoke stopnje organizacije, produktivnosti in solidne kakovosti produktov, ki jih Slovenija izdeluje.

Švica je v XX. veku definitivno postala industrijska dežela, vendar Švicarji vedno naglašajo, da niso kvantitativni, temveč kvalitativni proizvajalci. Podoben proces ustvarjanja se opaža tudi v vseh krajih dravske banovine. Prosveta, promet in drugi temeljni pogoji so v Sloveniji na takšni višini kot nikjer v naši državi. Slovenski človek je te pogoje tako izpopolnil in zavaroval, da mu ne bi mogla niti Holandec ali Švicar na podlagi svoje kulturne izkušnje kaj upravičenega očiti. V lepem skladu materialne in moralne kulture je napredek Slovenije bolj zagotovljen kakor kjer koli drugje v Jugoslaviji. Slovenci so zgodaj spoznali in občutili potrebo po koordiniranju moralnih in materialnih sil ter so na tem spoznanju in občutku tudi po načrtu delali dalje. In brez ozira na to, da sta bila obseg in število delovnih rok omejena, ustvarjeni so bili čudeži...«

Nato pravi uvodnik, da je zato Slovenija danes za vzgled vsem Jugoslovanom, kaj se more storiti za svoj kraj, če se dela pametno, pošteno in dosledno. Najvažnejše pa je pri tem uravnoteženje materialne in moralne kulture.

Zato dobi človek pri potovanju skozi Slovenijo samo spoštovanje in simpatije za to deželo realističnega in kritičnega pojmovanja življenja in njegove praktične organizacije. Vsekakor je bil idealizem osnovni podnet za vse velike pridobitve, pozitivistični smisel pravično pojmovanega rodoljubja pa vogalni kamen tega velikega in zagotovljenega slovenskega napredka.

Lepe so te besede in vsak Slovenec je gotovo vesel in tudi ponosen na to priznanje. In v pričanju, da so bile vse te lepe besede tudi pošteno in iskreno mišljene, smo za nje članjarju in »Samoupravi« tudi hvaležni.

Ali prav zato, ker presojamo mi Slovenci vsako stvar kritično in realistično, pa smatramo za potrebno, da tem lepim besedam postavimo par čisto realnih konstatcij.

Slovenija danes še ni Švica, samo naš ideal je, da bi postala Švica in da bi se vsaj njen tujski promet mogel razviti tako, da bi bil vsaj primeroma podoben onemu v Švici. Res je, da ima Slovenija skoraj vse pogoje, da postane druga Švica. Toda ti pogoji so se doslej mnogo premalo izkoriščali in ne po krivdi Slovenije. Tako so bile pred mnogimi leti ceste v Sloveniji prav tako dobre kakor v Švici, Avstriji ali Italiji. Po silnem razvoju avtomobilizma pa so se v vseh teh državah ceste popravile, razširile in preuredile za moderni

avtomobilski promet, ne pa tudi v Sloveniji. Tako je Slovenija glede cest zaostala, in zato se tudi njen tujski promet ni mogel poživeti.

In kakor s cestami, tako je tudi z železnicami. Enaki vagoni kakor pred vojno vozijo tudi danes po gorenjski progi. V deželah tujkega prometa pa vozijo motorni vlaki. Tudi glede železnic je Slovenija zaostala.

Zaostala pa je tudi glede hotelstva. Naši so se sicer uvidevni in požrtvovalni posamezniki in postavili na Bledu moderne hotele, da je postal Bled v resnici moderno letovišče, ki nudi tujcem ves potrebni konfor. Toda pustilo se

je, da so ti požrtvovalni posamezniki izkrjavili in ni se jim nudila pomoč. Zato je Slovenija tudi v tem pogledu zaostala.

Ni pa zaostala Slovenija glede plačevanja davščin in lepo urejene kmetijske hiše so bile vsem dokaz velikega materialnega blagostanja in če je bila v hiši še tako velika revščina, Slovenija lahko plača, Slovenija je urejena, Slovenija je bogata, tako se je govorilo in po tem so se odmerjale Sloveniji davščine. A Slovenija ni bila bogata in zato je čezmerno obdačenje znižalo njeno gospodarsko silo. Če celo pa je padla vsa materialna sila Slovenije, ko je prenehalo poslovati njeno dobro organi-

zirano denarništvo. Tudi pri tem ni bila krivda na strani Slovenije.

Nočemo vzbujati še nadaljnjih rekriminacij, ker nočemo na lepe besede odgovarjati z očitki. Odkritostno pa moramo reči: Vesele nas lepe in najbrže tudi iskrene besede priznanja Sloveniji. Želeli pa bi, da bi tem lepim besedam sledila tudi dejanja, da bi se Sloveniji res pomagalo iz njenih stisk in težav. Katere so te stiske, je bilo povedano že dostikrat in ni treba tu ponavljati. In ko bo Slovenija teh lepih dejanj deležna, potem bo v resnici napredovala tako, da bo postala druga Švica. Danes pa to še ni — in zakaj ni — to smo dovolj jasno povedali.

Še o davčnih odmerah Mnogo prevelika obremenitev slovenskega gospodarstva

Znova smo pregledali letošnje predloge davčne uprave za odmero pridobnine in znova moramo poudariti, da so se te odmere izvedle brez pravega kriterija in mnogo previsoko. Dostaviti pa moramo, da se ni ocenil čisti dobiček previsoko le majhnim in srednjim trgovcem, temveč tudi velikim firmam, in nekaterim prav nepojmljivo visoko.

Tako se je zvišala davčna odmera v Kranju neki tekstilni tvornici od 3.800.000 na 8.225.500 din, drugi od 80.000 na 160.000, nekim drugim tvornicam od 910.000 na 1.880.850 din ter od 1.700.000 na 2.871.800 din itd. To so velikanska povišanja, ki bi se morala poznati v številu zaposlenih delavcev in v vsakem drugem oziru. Če bi bili takšni poviški utemeljeni, potem bi bili kar sredi visoke konjunkturre. Vsi pa vemo, da baš za tekstilno industrijo to ne drži in da je začel odjem padati. Zato tem manj razumemo, kje je davčna uprava našla razloge za tako velikanski optimizem.

Da tu ne gre le za posamezne firme, temveč da se je sumarično ocena tako povišala, nam dokazujejo poleg preje navedenih tudi ocene veletrgovin v Ljubljani. Omejili pa se bomo le na par najbolj drastičnih primerov. Eni firmi je bila ocena zvišana od 45.000 na 194.000, drugi od 60.000 na 105 tisoč, tretji od 48.000 na 65.000 din, četrti od 360.000 na 620.000 din, zopet drugi od 250.000 na 320.000, neki drugi od 236.000 na 380.000, nadalje naj omenimo še poviške od 90.000 na 195.000 in od 456.000 na 720.000 din.

To so ogromni poviški, za katere je nemogoče najti pravih argumentov. Zlasti še, ko vendar vsi vemo, da je Slovenija lani preživljala silno težko gospodarsko leto, ko je morala drago plačevati žito iz Vojvodine, sama pa imela katastrofalno slabo sadno letino in je bil vinski pridelek obupno majhen. Ne glede na to je Slovenija od gospodarske stiske tako izčrpana, ko niti ena druga pokrajina v državi. Kajti drugod se je kmet od višjih žitnih cen opomogel, v Sloveniji pa je nasprotno zaradi tega zvišanja trpel. Saj je celo banska uprava sama naglasila, da je bilo lansko leto za Slovenijo prava katastrofa. Zato nam je tem manj umljivo, kako je mogla davčna uprava za lani ocenjevati čisti dohodek podjetij tako visoko.

Tako visoka ocena čistega dobič-

ka pa je za Slovenijo še zlasti hud udarec, ker so v Sloveniji tudi samoupravne doklade tako visoke kakor nikjer v državi. In zaradi šolskega bremena so letos te doklade zopet zvišane, poleg tega pa dobimo še nove davščine v obliki prispevkov za cestni fond. Lok je prenapet in treba je gledati, da ne poči!

Branjarje so v Ljubljani skoraj brez izjeme ocenjene z najmanj 2000 din, manjše trgovine z 10 tisoč din, srednje s 30 do 50 tisoč in tudi več, velike pa kar s par stotisoč. Pa kje je vendar v Sloveniji ta živahen kupčijski promet! Baš sedaj so trgovine skoraj prazne, a kljub temu naj zaslužijo

vsak mesec tisočake za pridobnino. Vse, kar je prav, vse, kar je mogoče!

Poleg tega pa prihajajo te ocene tako pozno, kar nikakor ni v skladu s predpisi zakona in ne z navodili finančnega ministra. Ali je morda v teh zakasnitvah tudi kakšen smisel?

Želimo, da bi bili čim boljši odnošaji med davčno upravo in davkoplačevalci. Zboljšanje odnošajev pa je nemogoče, če davčna uprava čisto po svoje gleda na poslovno življenje in če vidi čiste dobičke tam, kjer jih ni. Samo pogledajte seznane dražb v Sloveniji, pa boste videli, kako neupravičen je optimizem davčne uprave!

Skrbimo za izobrazbo trgovskega naraščaja

Po statistiki naših združenj je v Sloveniji nad 500 trgovskih vajencev in vajenc brez vsakega strokovnega pouka. To je težka napaka, ki se bo na vsak način morala odpraviti, ker bomo sicer dobili tudi trgovski naraščaj, ki ne bo strokovno zadosti usposobljen. Posebno v današnjih časih, ko postaja konkurenčna borba vedno hujša in ko se mora vsa naša trgovina boriti s težavami kakor še nikoli, pa je potrebno, da so zaposleni v trgovini le strokovno v vsakem pogledu popolnoma podkovani pomočniki in trgovci. Če tega ne dosežemo, potem tudi ne bo napredovala naša trgovina.

A tudi strokovni pouk, ki ga nekateri vajenci dobivajo, je mnogo premajhen. To je na vse zadnje tudi razumljivo. Podeželska združenja so finančno tako slabotna, da je sploh izključeno, da bi vsa mogla vzdrževati tudi le skromne strokovne tečaje. Poleg tega pa v mnogih krajih tudi ni učnih moči, ki bi mogle prevzeti pouk v teh tečajih.

Zato je potrebno, da priskočita država in banovina podeželskim združenjem na pomoč, da bodo ta mogla več storiti za izobrazbo vajencev. Danes so subvencije, ki jih dajeja v ta namen država in banovina popolnoma nezadostne. Posebno pomoč države je minimalna. Trgovski stan pa s svojimi davčnimi plačili tudi zasluži, da država nekaj stori za vzgojo trgovskega naraščaja. Ta denar se bo državi tudi dobro obrestoval, kajti strokovno usposobljen naraščaj bo sposoben, da bo dobro vodil trgovino,

da bo zaslužil in s tem tudi mogel plačevati davke. Strokovno nespособen naraščaj pa tega ne bo mogel in bo slej ali prej padel na breme javnosti. Zato je v lastnem interesu države, da posveča strokovnemu šolstvu več pozornosti ko dosedaj.

Zlasti še zato, ker je že skrajni čas, da se pri nas neha ta razvada, da vse išče le javno službo. Uradnikov in poduradnikov imamo že preveč in treba je misliti na to, kako bi se našle možnosti, da bi moglo dati zasebno gospodarsko življenje čim več zaslužka ljudem. To pa je le mogoče, če imamo strokovno usposobljen naraščaj, ki bo mogel popolnoma izpolniti svoje mesto.

Gledati pa je tudi na to, da pride na deželo čim več učiteljev, ki so usposobljeni za predmete, kateri se uče na trgovskih nadaljevalnih šolah. Potrebe praktičnega gospodarskega življenja in šolski učni načrti na učiteljskih bi se morali dopolnjevati.

Naše sedanje strokovno šolstvo je nujno potrebno dvigniti na višjo stopnjo ter ga razširiti, da ne bo omejeno le na večja mesta. Morda bi bilo dobro, da bi se sklicala posebna anketa, kako odpraviti vse pomanjkljivosti in kako doseči, da bo tudi onih 500 vajencev, ki so danes brez vsakega strokovnega pouka, deležnih potrebne naobrazbe. Želeli je, da bi se to vprašanje čim prej rešilo, kajti čim pozneje ga bomo rešili, tem več premaro naobraženega naraščaja bomo imeli.

Slovenski javnosti!

Zadnja velika povodenj reke Mure je izredno težko prizadela prebivalstvo v naših severnih obmejnih okrajih ob Muri. Uradno ugotovljena škoda znaša nič manj ko 9 milijonov dinarjev. Travniki, polja in posevki so ponekod popolnoma uničeni, tako da je v nevarnosti preživljanje našega obmejnega prebivalstva, ker letos ne bo imelo žetve; uničeni ali močno oškodovani so tudi nešteti domovi.

Splošni narodni interesi nam narokujejo, da pomagamo našemu obmejnemu prebivalstvu v njegovem obupu, ter da mu predvsem omogočimo prehrano in obnovo opustošenih domačij. Javna sredstva niso zadostna za vse te naloge, ljudstvo samo pa si tudi ne more pomagati.

Prebivalstvu teh krajev, ki stoji na braniku naše severne meje, je treba pokazati, da ima vsa slovenska javnost razumevanje za njegovo trpljenje in da je pripravljena priti za tako izredno važno podporno akcijo, katero organizira naše društvo, tudi primerne in potrebne žrtve; ne gre le za interese enega kraja, ampak vse Slovenije in Jugoslavije, ki potrebuje na svoji meji zavedno ljudstvo, zavedajoče se, da uživa zaslombo vse naše javnosti.

Organizacijo podporne akcije je prevzelo Društvo prijateljev Slovenskih goric. Zato se obrača društvo na vso slovensko javnost z vljudo prošnjo, da prispeva po svojih močeh primeren znesek za podporno akcijo v korist pomurskim poplavljenjem. Denar naj se nakaže po čekovni položnici našega društva s pripombo »za poplavljenec«. Kdor ni prejel položnice, naj blagovoli izpolniti na pošti biano-položnico s številko poštno-čekovnega računa »Društvo prijateljev Slovenskih goric, Ljubljana, št. 16.463.« Nabiralno akcijo je odobrila kraljevska banska uprava dravske banovine, ki bo tudi razdelila nabrane zneske.

Društvo prijateljev Slovenskih goric.

Belgijski lesni trg

Od vseh lesnih uvoznih držav je bila Belgija najbolj vzdržna pri nakupu lesa, kar je razvidno iz njenice, da je kupila do 1. junija letos iz držav, ki so članice ETECa samo 11.000 standardov, dočim je lani v istem času kupila 176.000 standardov. Vzrok pa ni v slabi potrošnji, temveč v špekulativnem razpoloženju belgijskih uvoznikov, ki odlašajo z nakupi, dokler ne bo cena lesa dosegla najnižje točke. Vse kaže, da je ta trenutek že prišel, ker je bilo v zadnjih dveh tednih sklenjenih več kupcij ko prej vse leto.

Posebno zanimanje je vzbudila kupna pogodba med Eksportlesom in neko veliko belgijsko firmo o o nakupu 3000 standardov lesa, ker je to za Belgijo primeroma zelo velik nakup, hkrati pa je to prva kupcija, ki jo je sklenila Belgija z ruskim lesom. Neto cena za ta les je bila določena na 12.12 funtov, kar primeroma odgovarja ceni lesa na angleškem trgu.

Tudi od švedskih in finskih firm je nakupila Belgija precej lesa. Belgija je mnenja, da je zaradi precejšnje izčrpanosti zalog že prišel čas, ko se bodo začele cene lesu zopet popravljati.

Zadnja pot Franca Seršena

Kako velik ugled je užival pok. Seršen in kako splošno priljubljen je bil, je najlepše pokazal njegov pogreb. Ljutomer že dolgo ni videl takšnega pogreba. Predvsem so prihitali v Ljutomer stanovski tovariši pokojnika, da mu izkažejo zadnjo čast. Prišli so trgovci iz vsega ljubljanskega okraja, pa tudi iz Prekmurja, zlasti iz Murske Sobote in Dol Lendave. Cerkevni obred je opravil domači g. župnik mons. Lovrec s številno asistenco, nakar je pevski zbor zapel v srce segajočo pesem »Vigred«. Nato je šel pogrebni sprevod skozi mestne ulice, po katerih so svetile s florom zastrte svetilke, proti pokopališču. Na čelu sprevoda je šla mestna godba, Sokoli s štirimi prapori in gasilci. Ob krsti je korakala častna straža Sokolov. Za krsto so šli sorodniki, nato pa velika množica pokojnikovih prijateljev in znancev. Pogreb je bil tako dolg, da so bili prvi že na pokopališču, ko je zadnji del sprevoda šele zapuščal mesto. Pri odprtem grobu se je najprej poslovil od pokojnika dr. Stajniko, nato pa je v globoko občutenih besedah orisal pokojnikove zasluge za Ljutomer in zlasti za napredek trgovstva predsednik združenja trgovcev g. Vilar. Ko je govoril še nar. poslanec Lukačič in so zapeli pevci, je godba zaigrala žalno koračnico in trupu zaslužnega gospodarskega človeka je bilo položeno k zadnjemu počitku.

Šlajmerjev dom bo povečan

Na seji Pokojninskega zavoda je bilo sklenjeno, da se ugodno prošnjo Trgovsko bolniškega in podpornega društva v Ljubljani za posojilo za povečanje Šlajmerjevega doma. Društvo je sicer zaprosilo za 7 milijonov din posojila, a bo Pokojninski zavod dal samo 6 milijonov. Načrti za povečanje sanatorija, ki so že gotovi, se bodo zaradi tega sicer morali nekoliko spremeniti, vendar pa ne bodo te spremembe bistvene. Pokojninski zavod bo tudi imel gradbeno nadzorstvo. V Šlajmerjevem domu je bilo dosedaj 25 postelj, z razširjenjem pa bo 90 postelj. Tako ne bo treba upravi Šlajmerjevega doma vedno bolnikov odklanjati zaradi pomanjkanja prostora.

Stavka zavarovalnih nameščenec v Zagrebu

Se še ni popolnoma končala, ker »Jadranska zavarovalnica« in »Internacional« še vedno nočeta pristati na sporazum, ki so ga druge zavarovalnice že podpisale. Zato uradništvo pri teh dveh zavodih še vedno stavka. Pravijo, da je tudi prestižno vprašanje vzrok, da se ne podpisuje nova pogodba. Če za druge zavarovalnice to prestižno vprašanje ni igralo nobene vloge, potem tudi za ti dve zadnji zavarovalnici, ki še nista podpisali nove kolektivne pogodbe, ne more biti tako važno. Sicer pa mislimo, da je mnogo bolj v korist ugledu podjetij, če imajo razmerje s svojim nameščenstvom urejeno. Zato tudi pričakujemo, da bosta tudi ti dve zadnji zavarovalnici podpisali pogodbo z nameščenici.

Udeležba tujega kapitala v bolgarskem gospodarstvu

Po podatkih, ki jih je objavil Nemec dr. Leibrock v svoji knjigi »Bolgarska danes in včeraj« so znašale investicije tujega kapitala na Bolgarskem l. 1937. 2,06 milijarde levov proti 2,34 v l. 1933. in 2,23 milijarde v l. 1931. Največ tujega kapitala je v industriji in transportnih podjetjih. V odstotkih so udeležene tuje države po kapitalu: Belgija s 27,5, Švica s 23,3, Nemčija z 11,4. Združene države Sev. Amerike z 10,9, Italija z 9,9, Češkoslovaška s 5,5 in Anglija s 5,2%. Značilna je zelo slaba udeležba angleškega kapitala.

Francoški kapital je največ udeležen v rudarstvu ter v industriji sladkorja, tobaka in mlinskih proizvodov. Nemčija je udeležena v glavnem v denarnih in kreditnih ustanovah.

Potrebno je zaupanje v razvoj svetovnega gospodarstva

V Mednarodni trgovinski zbornici v Parizu je bila seja odseka za povečanje blagovne zamenjave. Predsednik dr. van Vlissingen je uvodoma govoril o splošnem položaju svetovne trgovine ter med drugim dejal:

Hotelirji v Primorju pravijo, da je letos sezona za 60 odstotkov slabša od lanske, ki tudi ni slovela, da bi bila dobra. Vse naše tujsko-prometne ankete ne pomagajo torej dosti, a tudi uredba o pospeševanju turizma ni prinesla nobenega zboljšanja.

Pa ga tudi ni mogla prinesiti, ker se zboljšanje tujkega prometa ne more doseči nakrat, temveč je za to potrebno temeljito delo generacij. Že davno danes ne zadostujejo za dvig tujkega prometa le naravne krasote kraja, temveč zahtevajo tujci, da uživajo te krasote v vsem udobju in vrhu vsega še poceni. Celo proti tem osnovnim zahtevam pa se pri nas dostikrat greši in zato tudi ni čuda, če se tujski promet ne razvija tako, kakor bi želeli.

Sploh kaže vse na to, da bi pri nas hoteli, da bi se tujski promet kar sam od sebe razvijal in da bi k nam prihajali tujci vsako leto v vedno večjem številu. Ni malo pri nas ljudi, ki mislijo, da je zadosti, če se postavi primeroma ustrezajoč hotel, pa bodo že prišli tujci, da ga napolnijo. A tujci ne bodo prišli sami od sebe, temveč jih je treba privabiti in potem jih tudi znati obdržati.

Zaradi potovanja angleškega kralja v Dalmacijo je ta nakrat postala velika moda. Takrat je bila velika prilika, da jo izkoristimo, a ni tega nismo znali in ugodna prilika je bila zamujena. Najbrže bi tudi prihodnjo podobno priliko prav tako zamudili, ker mnogi naši kraji za tujski promet še niso zreli.

Imamo prav za prav le malo krajev, ki bi bili čisto usposobljeni za tujski promet. Velik del Goranske, zlasti Bled, Rogaška Slatina in nekaj drugih zdravilišč, Dubrovnik, Crikvenica in še nekaj krajev, pa smo skoraj pri koncu. Ti kraji imajo tudi vedno primeroma dobro sezono, če se ta ne pokvari z nepričakovanimi deževnimi ali drugimi predpisi, ker si znajo ti kraji tujce privabiti in tudi ohraniti. Posebno naša zdravilišča so si znala pridobiti stalno publiko, ki jih zvesto obiskuje leto za letom. Ta zdravilišča in letovišča pa so tudi nekaj investiralna, hodijo z duhom časa in tudi znajo postreči gostom. Koliko krajev pa je v našem Primorju in tudi drugod, kjer gostom ne znajo postreči!

Naša država je bila naravnost razkričana po svetu, da je ni skoraj cenejše dežele na svetu. Res je bila naša dežela ena najcenejših. Ko pa so drugo leto prišli tujci, so bili razočarani, ker so našle druge razmere in cene so se dvignile. Morda tudi bolj, kakor je bilo potrebno, ker tudi ta razvada še ni izkoreninjena, da se mora tujec odreti! Tudi najbogatejši človek pa se ne mara pustiti odreti in zato se sme tudi pri tujcu zaslужiti le toliko, kolikor je prav.

Tudi naše občine mnogo greše proti tujskemu prometu. Ne zadovoljujejo se od indirektnih dobičkov, ki jih prinaša tujski promet,

Prvih letošnjih šest mesecev ni bilo za svetovno trgovino ugodnih niti v političnem niti v gospodarskem oziru. Vendar pa zaradi tega ne smejo izgubiti poguma oni, ki delajo za povečanje blagovne trgovine med narodi. Nobenega smisla nima obupavati, češ da je položaj tako slab, da ni mogoče nič storiti. Vse vzroke imamo, da se še naprej trudimo za svoj cilj. Vemo vendar, kako hitro se menjajo razmere v svetu. Na oni strani oceana se vidijo znaki, ki kažejo, da pride kmalu zopet dvig gospodarstva in da je sedanje nazadovanje le prehodno. Pa tudi na političnem polju more čisto nena-

doma, ko najmanj pričakujemo, nastati zboljšanje. Na ta trenutek moramo biti pripravljeni, kajti politično pomirjenje more biti trajno le, če mu sledi gospodarsko. Tudi ne smemo biti praznih rok, če pride do političnega pomirjenja. Nasprotno moramo za ta primer pripraviti takojšnji program za zboljšanje položaja svetovnega gospodarstva. Z zaupanjem je treba gledati v bodočnost. — Seje se je udeležilo 24 delegatov iz 16 držav. Delovni program odseka ima zlasti ta cilj, da s postopno odpravo kontingentnega sistema doseže tudi postopno zniževanje carinskih postavk.

Slaba tujiska sezona v Primorju

temveč hočejo tudi imeti direkten dobiček od tujca. Mnoge občine prav nič ne nudijo tujcem, a pobirajo od njih takse. In ne čutijo, da to ne gre.

Pri nas se tujski promet ne goji sistematično in zato se ne razvija. Namesto da bi postopoma šli od tega, kar imamo, hočemo, da bo kar jutri vsa Jugoslavija turistična zemlja. A to ne gre, ker se na naglico nič trajnega ustvari.

Solidno treba razvijati naš tujski promet, skrbeti najprej za dobre dostope v naše prometne kraje, v teh postaviti dobre hotele in v njih nastaviti sposobno osebje, hkrati pa tudi vzgojiti prebivalstvo, da bo znalo pravilno sprejeti tujca. Nadlegovati tujce s svojimi

političnimi ali drugimi nazori, je vse prej ko priporočljivo. Saj smo videli, da celo takšna svetovna letovišča in zdravilišča ko Karlove Vari trpe, ker so se preveč politično eksponirala.

Zato smo ponovno predlagali, da je najprej treba storiti vse potrebno, da se razvije tujski promet v Sloveniji, ki je danes za tujski promet najbolj zrela. Zaman so bili vsi ti opomini, ker vsako sistematično delo je pri nas neprijetno. Sedaj se kažejo posledice te nesistematičnosti in zato tujski promet nazaduje. In še bo nazadoval, dokler ne bomo delali tako ko drugi narodi, da bomo znali tujca privabiti in ga sebi tudi ohraniti. Danes tega ne znamo!

Jugoslovansko-italijanski trgovinski promet

Nekdaj nad vse živahni italijansko-jugoslovanski trgovinski odnosi se kar ne morejo popraviti in kljub vsem sporazumom, ki so bili že sklenjeni v svrhu povečanja trgovine med obema državama, pada obseg zunanje trgovine neprestano.

Tako je Jugoslavija izvozila v prvih petih mesecih 1937 v Italijo blaga za 90 milijonov lir, Italija pa v Jugoslavijo za 92 milijonov, v letošnjih prvih petih mesecih pa je izvozila Italija le še za 86, Jugoslavija pa celo samo za 67 milijonov lir.

Še v letih 1934—1937 je uvažala Jugoslavija iz Italije predvsem tekstilno blago, na katerega je odpadlo 70% vsega uvoza. Ta uvoz pa je od takrat znatno padel; v prvih štirih mesecih leta 1937. je znašal le še 57%. Za tekstilnim blagom je izvažala Italija v Jugoslavijo največ riža in južnega sadja. Ta izvoz je ostal v glavnem na isti višini ko v prejšnjih letih. Dvignil pa se je izvoz italijanske kovinske industrije od 1% vsega našega uvoza iz Italije v letu 1934. na 4% v prvih štirih mesecih leta 1938, da je po vrednosti že dosegel vsoto 4,5 milijona lir. Vse kaže, da se bo mogel tu italijanski uvoz še povečati, zlasti uvoz gotovih izdelkov in avtomobilov. Tudi vagone namerava naročiti Jugoslavija v Italijo, kakor so poročali listi.

Zlasti preseneča nazadovanje uvoza italijanske bombažne preje, ki je bila glavni italijanski izvozni predmet v Jugoslavijo. Leta 1937. je znašal uvoz bombažne preje še 40% vsega uvoza, v zadnjih mesecih pa je ta številka padla na 36%. Leta 1934. je Italija izvozila v Jugoslavijo še približno 97.000 stotov bombažne preje, leta 1937. še 72.000, v prvih 4 mesecih leta 1938. pa le 24.000 (v istem času leta 1937. 37.000) stotov. Pri tem pa je treba pomeniti, da je bila italijanska preja znatno cenejša od druge. Tako je bila povprečna cena za prejo iz Italije 20,5 din, iz Češkoslovaške 21,5, iz Avstrije 26 in iz Nemčije 43 din. Pri boljših vrstah pa je bila razlika še večja.

Te številke dokazujejo, da bi mogla Italija povečati uvoz tekstilnih in kovinskih izdelkov. Težave pa dela klirinški promet. Mi izvažamo v Italijo predvsem živila in les, sploh blago, ki ga mora izvoznik plačati takoj. Zato tudi izvoznik ne more dolgo čakati na plačilo ali pa postane zanj vsa kupčija nerentabilna. Italijanski izvozni predmeti pa spadajo v vrsto blaga, ki se nakupuje le proti večmesečnemu plačilu. Zato bi bilo potrebno, da bi se te razlike v plačevanju blaga po klirinški premostile z diskontiranjem dolgoročnih meničnih terjatev.

Že v 24 urah barva, plestra in kemistna snai obleke, klobuki itd. škrobi in svetloboke srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, munga in lika domače perile

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6. Selenburgova ul. 2

Telefon št. 22-72.

Angleška trgovina še nazaduje

Ves angleški uvoz je dosegel v juniju 76,5 milijonov funtov, za 13% manj kot lani. Izvoz je v primeri z majem celo padel od 38,17 na 36,89 milijonov in je znašal v lanskem juniju 44,37 ali 17% več kot letos. Dopolnilni izvoz je obsegal še samo 4,99 proti 7,18 v maju in 7,13 milijona v lanskem juniju. Ves izvoz je torej padel junija za 10 milijonov ali 18,5%. Uvozni presežek znaša 346 proti 301 v maju letos in proti 367 v lanskem juniju.

V celem I. polletju 1938. je izvoz padel za 18,2 mil. funtov ali 7,2%. Pri tem je bolj padel izvoz surovin. Prevoz surovin pa je padel celo za 20%. Uvoz se je zmanjšal za 14,5 mil. ali samo za 3%. Narasel je uvoz živil, in sicer za 11,3 mil. ali 5,6%. Izvoz trpi od previsokih cen za izdelke ob padajoči kupni moči kolonij.

Politične vesti

Na slavnostni večerji v Elizejski palači je najprej pozdravil predsednik republike Lebrun angleško-kraljevsko dvojico z zdravico, v kateri je poudaril, da temelji angleško-francosko prijateljstvo na enakem stremeljenju obeh narodov po miroljubni rešitvi vseh mednarodnih vprašanj. Sporazum med Francijo in Anglijo je v korist miru ter je bil tudi obema narodoma že v korist. Ta sporazum pa nalaga tudi dolžnosti, zlasti v prizadevanju, da se ohrani mir in zagotovi spoštovanje mednarodnih obveznosti. Izpolnjevanje mednarodnih zakonov pa ne more biti popolno brez izpolnjevanja lastnih dolžnosti in brez stalnega prizadevanja, da se ohrani mir. Varnost in edinstvo morata biti glavni cilj civilizacije. Prepričan je, da bosta angleška in francoska vlada vedno delali na to, da se uresniči ta vzvišeni cilj. Naplja v imenu Francije na čast angleškega kralja in kraljice ter vsega angleškega kraljevskega doma ter za veličino in napredek Velike Britanije in britanskega imperija.

Kralj Jurij VI. je v svojem odgovoru najprej poudaril svoje veselje nad prisrčnim sprejemom ter se zahvalil za iskreno in ganljivo zdravico. Francija in Anglija sta zvezani z mnogimi spomini na skupne žrtve. Naše dolgotrajno in prisrčno prijateljstvo je dokazalo, da sledimo istim idealom. Oba naroda sta enako vdana demokratičnim načelom, ki najbolj ustrezajo ljudem narodnemu geniju. Verujemo v blaginjo svobode in ponosni smo na to vero, ki jo delimo tudi z drugimi narodi. Naš sporazum in naše prijateljstvo pa nista naperjena proti nikomur ter smo pripravljeni skleniti sporazume z vsemi, da z njimi utrdimo svetovni mir. Srečen sem, da morem poudariti prijateljske zveze, ki družijo Anglijo in Francijo. Zahvaljuje se v svojem in v imenu kraljice, obeh princes ter vsega kraljevskega doma za veličasten sprejem. Dviga čašo na čast in slavo Francije.

Kraljevska dvojica je včeraj obiskala pariško mestno hišo. V svečani dvorani je pozdravil kr. dvojico pariški župan ter poudaril tradicionalno prijateljstvo, ki veže obe državi. Na pozdrav je kralj Jurij VI. odgovoril: Moj ded je prišel sem že l. 1903. da položi temelje antanti med Francijo in Anglijo. Moj oče je l. 1914. prišel sem, da to antanto še bolj okrepi. Danes sem prišel jaz in morem ugotoviti, da ta antanta ni prav nič izgubila na moči, temveč da je tako živa, kakor je bila.

Razgovori angleškega zun. ministra s francoskimi ministri so se nadaljevali tudi včeraj. O razgovorih je bilo objavljeno naslednje uradno sporočilo: »Obisk angleškega kralja Jurija VI. in kraljice Elizabete je nudil lordu Halifaxu, Daladieru in Bonnetu priliko, da prouče mednarodni položaj v celoti, kakor tudi vsa vprašanja, ki posebej zanimajo obe državi. V teku razgovorov, ki so se vodili v duhu medsebojnega zaupanja, s katerim so prežeti francosko-angleški odnosi, so ministri ponovno poudarili svojo skupno voljo, da se nadaljuje začeta akcija za pomirjenje ter so pri tem ugotovili popolno skladnost svojih stališč, ki so jih določili ob obisku francoskih ministrov dne 28. in 29. aprila 1938. To skupno stališče bo ostalo neizpremenjeno.«

Nemško časopisje mnogo komentira obisk angleške kr. dvojice v Parizu. Značilen je komentar, ki ga je objavil »Völkischer Beobachter«. Pravi, da daje obisk angleške kraljeve dvojice Franciji občutek varnosti, ker je zopet dosežen sporazum med obema zapadnima državama. Francija da je brez potrebe zaskrbljena, ker nihče ne ogroža francoskega ozemlja. Vendar pa Nemčija pozdravlja francoski občutek varnosti, ker bo sedaj verjetno Francija manj krčevito iskala povsod po svetu prijateljev, kakor je to delala dosedaj. Obiske državnih poglavarjev pa je treba pozdraviti tudi v interesu evropskega mira. Osnovni zakon za vsako vlado, ki se zaveda svoje odgovornosti, mora biti, da se izogiba vsakemu trenju, ki bi moglo postati nevarno miru med narodi.

Officialni komuniké o razgovorih madžarskih in italijanskih državnikov v Rimu pravi med drugim, da rimski protokoli ostanejo za Madžarsko in Italijo še nadalje veljavni. Komuniké nadalje naglašava tesno prijateljstvo obeh držav ter njuno miroljubnost. Sporazumu obeh držav se more priključiti vsak, ki mu je res za mir.

Napetost med Rusijo in Japonijo ni popustila, ker Rusi nikakor ne bodo izpraznili zasedenega ozemlja. V vzhodni Sibiriji so Rusi zbrali že nad pol milijona vojakov.

Denarstvo

Ceneni krediti za kmetovalce, prizadete po elementarnih nezgodah

Društvo prijateljev Slovenskih gor in Ljubljani opozarja kmetovalce, prizadete po zadnji povodnji Mure, da morejo pri Priv. agrarni banki dobiti posojila v znesku do din 2.000 — na podlagi menice z rokom dospelosti 1 leta po 5% obrestni meri, in sicer za nabavo naprav, orodja in drugih predmetov, neobhodno potrebnih za uspešno kmetijsko proizvodnjo v posameznih poljedelskih panogah. Menica mora vsebovati poleg podpisa dolžnika še podpise treh kmetov-porokov.

Kredit se izplačajo dolžniku na ta način, da nabavi od nabavljalne zadruge ali drugih poljedelskih organizacij in izjemoma od kakoga solidnega podjetja dotični predmet. Sem spadajo n. pr. poleg orodja tudi modra galica, rafija, umetna gnojila, cepivo itd. Ti krediti so torej pripravljeni tudi za kmetovalce, oškodovane po zadnjih povodnjah. Informacije dajejo zadružne organizacije ali Priv. agrarna banka.

Stanje Narodne banke

Izkaz Narodne banke z dne 15. julija navaja te izpremembe (vse številke v milijonih din):

Zlata podloga se je povečala za 0,56 na 1.836,0.

Devize izven podloge so se zmanjšale za 31,1 na 399,8.

Menična in lombardna posojila so se skupno znižala za 4 na 1.543,9.

Oblek bankovcev je padel za 57,4 na 5.949,9.

Obveze na pokaz so se povečale za 0,5 na 2.448,4. Od tega zneska odpade na državne terjatve 58,3 na žiro račune 1.213,1 in na razne račune 1.177,0.

Skupno kritje se je dvignilo od 27,89% na 28,09%, samo zlato kritje pa od 27,63% na 27,83%.

Obrestna mera je ostala še nadalje neizpremenjena.

Valutni tečaji državnih železnic so od 15. julija dalje določeni takole: holandski goldinar 24,20 din, RM 1770, šv. frank 10,10, pengő 12,85, zlot 8,30, italijanska lira 2,35, fr. frank 1,30, Kč 1,53, belg. frank 1,50, bolgarski lev 0,52 in romunski lej 0,34 din.

Narodna banka je izplačala po italijanskem kliringu dne 20. julija nakaznice do št. 14.883 z dne 19. marca. V turškem je izplačala nakaznice do št. 1984 z dne 4. oktobra 1937, v poljskem pa do št. 1193 z dne 7. februarja 1938.

Drž. hip. banka je izplačala zdravilišče Rogaska Slatina 10 milijonov dinarjev posojila, ki se obrestuje po 7% in ki mora biti plačano v 15 letih. — Primorski banovini pa je posojila DHB 50 milijonov din, ki se bodo uporabili za razne investicije.

Letna produkcija zlata znaša sedaj v Jugoslaviji po mnenju strokovnjakov okoli 3000 kg.

Polletna bilanca 10 največjih nujorskih bank izkazuje povečanje vlog za 464 na 11,6 milijarde dolarjev, dočim se je račun dolžnikov zmanjšal za 181 milijonov dolarjev.

Zunanja trgovina

Jugoslovansko-italijanski stalni gospodarski odbor se sestane oktobra meseca v Italiji. Do takrat se ne bo v trgovini z Italijo nič spremenilo. Le za pšenico so mogoče nekatere spremembe.

Nov gospodarski trikot se pripravlja v srednji Evropi, kakor pišejo francoski in angleški listi ob priliki zadnjega bivanja madžarskih državljanov v Rimu. Ta trikot naj bi tvorili Rim, Beograd in Budapešta. Trikot bo takoj ustvarjen, ko bodo premagane vse težave v Mali antanti, kar se bo po mnenju Rima zgodilo kmalu, ker se morata tudi Češkoslovaška in Romunija v gospodarskem pogledu približati osi Rim-Berlin, čeprav nočeta v tem oziru sprejeti nikakih obveznosti. V zvezi s tem se hoče usmeriti tudi madžarski izvoz na Trst.

Po novem trgovinskem dogovoru s Švico smo dobili kontingente za pšenico, ječmen in koruzo. Ti kontingenti znašajo: za pšenico 3000 vagonov, za ječmen 1000 vagonov in za koruzo 4000 vagonov; skupno torej znašajo ti kontingenti 8000 vagonov.

Nekateri romunski gospodarski ljudje so naslovili na romunsko vlado zahtevo, da se ustanovi v Bukarešti romunsko-ameriška trgovinska zbornica. Ameriški poslanik v Bukarešti je to misel toplo pozdravil, ker bi se s tem povečala trgovina med obema državama.

Anglija, ki je v zadnjih dveh letih nakupila v Romuniji ogromne

količine lesa, se nič več ne pojavlja kot kupec na evropskem lesnem trgu. Nekateri celo trde, da sploh ne bo več kupovala lesa v Evropi, ker ima Kanada zadosti velike količine lesa.

Cena nafte in naftinih derivatov je v Romuniji v zadnjih dneh poskočila za 2 do 3 šilinge.

Pomanjkanje volne v Italiji je že tako občutno, da je vlada objavila dekret o prednostnem nakupu. Vsa volna domače pridelave se mora oddati v javna skladišča za kolektivno prodajo. Enaka odredba velja za vso uvoženo surovo volno in za volno iz Libije in vzhodne Afrike. Pridelovalci si

mejo pridržati po 2 kg volne na osebo za lastno uporabo. Minister za blagovni in devizni promet je dobil pooblastilo, tako urediti uvoz volne, da se bo takoj ukoristila. Vlada si pridržuje pravico, da zapleni vse obstoječe zaloge. Ceno volne bo določil minister za kmetijstvo vsako leto posebej že pred strženjem ovac. Za prekrške teh določb so odredene hude kazni.

Največja transakcija se je te dni izvršila v Češkoslovaški. Rodbina Petschek je prodala svoje rudniške velike koncernu pod vodstvom Živnostenske banke v Pragi. Kupnina znaša 560 milijonov Kč. V rudnikih je zaposlenih okoli 7500 delavcev.

Uredba o kontroli sadja in sadnih izdelkov, za izvoz

Orehi v lupinah

§ 17. — Orehi za izvoz morajo biti zdravi, zreli, celi, suhi in čisti brez zunanje zelene skorje ter ne smejo biti mešani s starimi orehi.

(2) Orehi v lupinah se smejo izvažati v naslednjih kakovostnih stopnjah:

- a) original (nesortirano blago brez označbe),
- b) sortirani po velikosti, in sicer:

od 24/26 mm	označba 24/26
od 26/28 mm	označba 26/28
od 28/30 mm	označba 28/30
nad 30 mm	označba 30

Orehi za izvoz morajo imeti na zavojih označbo kakovosti.

Orehi v lupinah se morajo pakirati v enake vreče, ki imajo največ 50 kg bruto teže.

§ 18. — Orehi, s katerih je umetno odpravljena zelena skorja, da je ostala lupina temna in umazana, jedrec pa nezrelo, se smatrajo kot nezreli.

Trg. minister določi vsako leto na predlog strok. odbora odstotek toleriranja pokvarjenih in nezrelih orehov po povprečni kakovosti letine.

Novi orehi se ne smejo izvažati pred 26. oktobrom.

§ 19. določa, da bo min. trg. predpisal pravilnik o pranju in beljenju orehov ter pogoje za kakovost ter način pakiranja orehovitih jedrc za izvoz.

§§ 20 do 30 navajajo enake podrobne predpise za izvoz suhih češpelj in pekmeza.

Registracija izvoznikov

§ 31. — Z izvozom sadja in sadnih izdelkov po čl. 1. te uredbe se morejo baviti:

1. Sodno registrirane (protokolirane) firme, ki predlože potrdilo pristojne trgovinske zbornice, da spada po dovoljenju oz. potrdilu, odobritvi prijava obrata po čl. 456. (odst. 3.) obratnega zakona oz. objavi protokolizacije firme in po trg. registru v obseg njih obratovanja tudi izvoz sadja,
2. zadružne zveze in kmetijske zadruge za proizvode svojih članov,
3. proizvajalci sadja in sadnih izdelkov, ki sami izvažajo svoje proizvode, kar morajo dokazati s potrdilom občine, katero morajo potrditi okrajne oblasti.

Zavod za pospeševanje zunanje trgovine (odsek za sadje in povrtnino) vodi register izvoznikov sadja in sadnih izdelkov iz čl. 1. te uredbe ter izdaja proslcem na podlagi prijav za registracijo in potrebnih dokumentov pooblastilo za izvažanje sadja in sadnih izdelkov, in sicer brezplačno.

§ 32. Prijava za registracijo mora vsebovati naslednje: 1. ime in naslov prošilca, ki prosi za pooblastilo za izvoz ter izjavo, za katere vrste sadja in sadnih izdelkov prosi pooblastilo, 2. označbo obrata po čl. 33.

§ 33. — (1) Vsak obrat, ki izvažja sadje in sadne izdelke mora imeti označbo svojega obrata, ki jo daje na zavoj.

(2) Označba obrata more biti iz določenih črk (navadno začetne črke firme) ali iz simboličnih besed ali slik.

(3) Označbe obrata morajo biti

Konec.

registrirane pri Zavodu za pospeševanje zun. trgovine, ki mora registrirane označbe naznaniti kontrolnim organom.

(4) Dva ali več obratov ne sme imeti istih označb. En obrat more imeti posebno označbo za vreče in posebno za zaboje.

(5) Zgodnejša prijava ima prednost, v kolikor ni v nasprotju s pridobljeno pravico po zakonu o zaščiti industrijske lastnine.

(6) Označbe obratov in kvalitete stopnje morajo biti na čelni strani, pri silih pa na zadnji, in sicer v obeh primerih z vžganim žigom ali masno barvo, dočim morajo biti na vrečah označbe z masno barvo na sredni vreči.

§ 34. — (1) Vsako etviranje suhega sadja mora imeti dve različni označbi. Ena se uporablja na zavojih lastnega etviranega blaga, druga pa na zavojih blaga, ki je bilo etvirano na tuj račun. V tem zadnjem primeru mora biti na zavojih tudi označba obrata, za katerega račun se je blago posušilo.

(2) Sušilnice morajo ob prijavi svojih označb navesti, katere označbe bodo uporabljale za lastno blago in katere za blago, etvirano na tuj račun.

(3) Tudi proizvajalci pekmeza morajo imeti svoje označbe.

(4) Za izvoz se morejo odpravljati sadje in sadni izdelki z označbo obrata, v katerem je bilo blago kupljeno oz. prodano, toda v tem primeru mora lastnik blaga navesti kontrolnemu organu dokaz o nakupu oziroma prodaji.

Kontrola

§ 35. — (1) Kontrolo kvalitete in pakiranja sadja in sadnih izdelkov izvršujejo po določbah te uredbe v času izvozne sezone posebni kontrolni organi, ki jih postavlja ban za območje svoje banovine. Število kontrolorjev določi trg. minister po zaslišanju bana. Izven sezone izvršujejo to kontrolo sreski kmetijski referenti.

§ 36. Delo kontrolorjev revidirajo posebni revizorji, ki jih postavlja trg. minister. Revizorji morejo sklepe kontrolnih organov spremeniti. Njih sklepi so izvršni brez pravice na pritožbo. Način kontrole in revizije izvoza bo predpisal trg. minister s posebnim pravilnikom.

§ 38. — Kontrolorji se postavljajo na postajah, kjer se redno odpošiljajo vagoške pošiljke, morejo se pa imenovati tudi na drugih. V enem kraju je lahko tudi več kontrolorjev. Za odgovornega se smatra oni, ki je izdal potrdilo o kakovosti.

§ 39. — Kontrolorjem in revizorjem določa nagrado, ki se plačuje iz drž. proračuna in posebne proračuna Zavoda, min. za trg. na predlog strokovnega odbora. Kontrolorji in revizorji se smatrajo kot javni nameščenci. Za brezvestno delo se morejo kaznovati za vsak prekršek z globo do 3000 dinarjev, s tem pa še ni izbrisana njih kazenska odgovornost.

§ 40. — Sadje in sadni izdelki se ne morejo izvoziti dokler ni pregledano od kontrolnih organov in nima potrdila o kakovosti. To

potrdilo pa ne oprošča izvoznika odgovornosti, če se kasneje ugotovi, da pošiljka ne ustreza predpisom uredbe. Carinarnice smejo cariniti samo blago, ki ima potrdilo o kakovosti. Za to potrdilo se ne plačuje taksa po lasknem zakonu. Tudi železnice in ladje ne smejo prevzemati blaga brez tega potrdila. Na železniških postajah, kjer ni kontrolnih organov, pregledajo blago kontrolorji najbližje postaje. — Potni strošek kontrolnega organa plača zainteresirana stranka.

§ 41. Vsa skladišča, v katerih so suhe češplje, pekmez in orehi, podležje poleg kontrole po zakonu o živilih tudi nadzorstvu kontrolorjev in revizorjev, ki smejo ob vsakem delovnem času pregledati blago. V skladiščih zaposlene osebe morajo biti zdrave. Sanitetno nadzorstvo nad temi osebami opravljajo pristojni sanitetni organi.

Stari in novi orehi ter stare in nove češplje morajo biti v skladiščih nameščene ločeno. Izvoz starih češpelj in orehov se mora posebej prijaviti kontrolnemu organu ter deklarirati v tovarnem listu.

Če kontrolor konstatira v skladišču ali sušilnici nezadostno posušene češplje, naloži njih prebranje ter dosušitev, če pa se izkaže, da je blago pokvarjeno in da se ne more popraviti, potem se dene v kadi in seseka ter prelije z vodo, po 24 urah pa se prodaja na javni dražbi na račun lastnika.

§ 42. — V primeru nesporazuma med proizvajalcem in trgovcem glede kakovosti, se more spor rešiti z arbitražo. Vsaka stran imenuje svojega zastopnika, ta dva pa tretjega. Sklep tega razsodišča je obvezen, če obe stranki naprej pristanejo na njegov sklep.

Angleški krediti balkanskim državam

Po informacijah, ki krožijo v londonskih finančnih krogih bo skoraj vprašanje angleške finančne pomoči balkanskim državam definitivno rešeno. Interministerialna konferenca, ki je bila ustanovljena v zvezi z načrtom o kreditiranju balkanskih držav, je končala svoje delo. Niso pa še v podrobnostih znani rezultati njenega dela. Ve se samo to, da je komisija proučila načrte o večstranskih gospodarskih pogodbah med balkanskimi državami.

V zvezi s končanim delom komisije se tudi govori, da bo v kratkem sklicana v London konferenca zastopnikov balkanskih držav. Na tej konferenci bi se definitivno uredilo vprašanje finančne pomoči balkanskim državam z dolgoročnimi krediti.

Pomembno je, da angleški vladni krogi ne skrivajo svoje želje, da se finančni krediti balkanskim državam omogočijo, da pa hkrati poudarjajo, da se s temi krediti nikakor neče škodovati gospodarskim interesom Nemčije. Nasprotno želi Anglija, da tudi druge države sodelujejo pri gospodarskem dvigu balkanskih držav, da bi mo-

V gostilni in restavraciji

zahtevajte vedno izrecno **Rogaško mineralno vodo!** Ona Vam na prav prijeten način pospešuje prebavo in Vaš organizem Vam bo za to hvaležen.

§ 43. — Kontrola pri odpremi za izvoz mora ugotoviti: Če odgovarja kakovost blaga predpisom te uredbe in če so zavoji sposobni za transport, Če blago ustreza, izdajo kontrolni organi potrdilo o kakovosti. Vsebinsko in obliko tega potrdila bo predpisal trgovinski minister.

§ 44. Kontrolni organi morajo vsako kršitev javiti Zavodu za pospeševanje zun. trgovine. Če gre tudi za kazensko dejanje, potem tudi pristojni oblasti.

§ 45. — Pritožbe proti sklepom kontrolnih organov morejo stranke prijaviti trg. ministru v 3 dneh, nakar bo ministrstvo takoj poslalo revizorje po čl. 36. te uredbe. Če revizor tožbo zavrne, padejo stroški prihoda revizorja na pritožnika. Pritožba se vložijo pisмено ali brzojavno.

§ 46. — Vsi uradi morajo pomagati kontrolorjem in revizorjem pri njih delu.

§ 47. — Vsaka kršitev te uredbe se kaznuje, če uredba sama drugače ne določa, po zakonu o kontroli kmetijskih pridelkov za izvoz.

§ 48. — Zavod za pospeševanje zun. trgovine mora izbrisati po sklepu trg. ministra za tekočo in prihodnjo izvozno dobo iz registra osebe, ki so bile trikrat kaznovane zaradi kršitve te uredbe.

§ 49. Vse denarne kazni se pošljejo Zavodu in služijo za kritje stroškov kontrole.

Zaključna določila

Trg. minister se pooblašča, da izda pravilnik o izvozu suhih jabolk in suhih hrušk.

Trg. minister more spremeniti na predlog strokovnega odbora ter po potrebi izvoza predpise glede zavojev in nakladanja v vagona.

Z objavo te uredbe prenehajo veljati vsa določila zakona o kontroli kmetijskih proizvodov, ki nasprotujejo tem določilom in se nanašajo na proizvode iz čl. 1. te uredbe. Nadalje pravilnik o trgovini s svežimi češpljami z dne 3. junija 1931.

gle te v večji meri sodelovati pri mednarodni zamenjavi blaga. Od tega bi imele korist vse zapadne države Evrope in naravno tudi Nemčija.

Dne 18. 4. m. je britanski gornji dom sprejel zakonski predlog o finančni pomoči Turčiji. Značilno je, da se ta predlog ni dal na glasanje. V debati je lord Tempelmoor naglasil, da angleško-turško prijateljstvo ni proti nikomur naperjeno, temveč hočeta obe državi s tem sporazumom samo utrditi mir. Lord Strabolde pa je v svojih izjavah naglasil, da bi bilo želeli, da bi se podobni sporazumi sklenili tudi z drugimi državami, zlasti s podonavskimi. Tudi on je zavrnil očitke, kakor da bi Anglija hotela s tem posojili izriniti Nemčijo z Balkana ali Nemčijo gospodarsko blokirati, temveč hoče Anglija samo to, da najde nove trge za angleško blago.

V londonskih krogih se nadalje trdi, da bo dala Anglija Jugoslaviji večje posojilo, ki bi bilo dolgoročno in ki bi služilo predvsem za nabavo vojnega materiala. Ta vest pa se v angleških krogih še ne potrjuje.

Nove ceste v okolici Maribora

Živahna delavnost okrajnega cestnega odbora

Dočim se vprašanje modernizacije državnih cest, zlasti v severni Sloveniji, skoraj ne premakne z mrtve točke in imamo doslej le obljube brez potrebnih kreditov, razvija okrajni cestni odbor mariborski letošnje poletje precejšnjo živahnost. Zal gre le za krajše ceste več ali manj lokalnega pomena.

Prihodnje leto bo končana banovinska cesta od Ruš do Ribnice. Cesta poteka ob desnem bregu Drave in se v svojem srednjem delu vzpenja visoko nad strugo reke. Najtežavnejši del gradbe je nad Falo pri tako zvanih Pečinah, neposredno nad železniškim predorom. Tu je te dni mariborska tvrdka inž. Ferluga dogradila preko strme globeli železobetonski most nad graščino Falo. Stroški so znašali okrog 200.000 dinarjev. Od tu se nudi krasen razgled po Dravski dolini in na obmejni Kozjak. Prihodnje dni se začne delati cesta od Ruš do betonskega mostu. Drugo pomlad se bodo dela nadaljevala na drugi strani, tako da bo vsa cesta preko Puščave in Sv. Lovrenca gotova v dobrem letu. Tej cesti pripisujejo velik pomen, zlasti s tujkoprometnega ozira.

Te dni se začne v mariborski okolici delati cesta od Sv. Jakoba v Slov. goricah preko Poličke vasi do Št. Ilje. Dela so poverjena mariborski tvrdki inž. Živic. V delu je tudi velika cesta od Sv. Lenarta preko Sv. Benedikta do Gornje Radgone. Ta dela bo izvršila tvrdka inž. Ferluga. Zaenkrat je oddan le prvi del od Sv. Lenarta proti vzhodu.

Kakor smo že pred kratkim omenili, lepo napreduje gradba 2 kilometra dolgega cestnega odcepa, ki veže banovinsko cesto Št. Ilje — Čmurek z znanim izletiščem Marijo Snežno nad Muro. Tudi ta dela bodo še letos končana.

Tudi na desnem bregu Drave napredujejo gradbena dela. Pri Slov. Bistrici se gradi nov most

pri Spodnji Novi vasi v lastni režiji občine in cestnega odbora. V pospešenem tempu se nadaljuje gradba ceste Slov. Bistrica—Oplotnica.

Največje delo letošnjega poletja pa je vsekakor velika pohorska cesta od Reke do Sv. Arha. Delo je oddano že do vrha in ga je prevzela tvrdka inž. Ferluga. Računajo, da bo gradba do začetka prihodnjega poletja končana in izročena prometu. Na novo se bodo uredili tudi odcepi od pohorske ceste do Mariborske koče, Pohorskega doma in cerkve Sv. Arha. Prihodnje leto bo torej izletnik z avtomobilom lahko v dobri pol uri prišel iz Maribora do vrha Pohorja.

Na cesti Bresternica—Sv. Križ se bo delo nadaljevalo v najkrajšem času, ker banska uprava še ni potrdila načrtov. Ta cesta bo vezala Dravsko dolino čez Sv. Križ s Pesniško dolino pri Zgornji Kunčiči. Prometu bo kmalu izročena cesta Slivnica—Radizel, z delom na cesti Sv. Ana—Sv. Lenart pa se še ni moglo začeti, ker so nastale nekatere ovire krajevnega značaja. S pomočjo cestnega odbora se končuje cestna zveza Duplek—Korana—Sv. Barbara.

Končno naj omenimo, da sta se te dni v najbližji okolici Maribora začele preložitve občinske ceste iz Kamnice proti Griču in preureditev ceste na Jelovcu. Ti dve cesti bodo zlasti uporabljali izletniki v nedeljskih popoldnevih.

V jeseni je bila končana modernizacija državne ceste od Maribora do Št. Ilje. Cesta dobiva sedaj asfaltno prevleko. Izkazalo pa se je, da asfalt nikakor ni primeren za precej strmi klanec v Košakih, par sto metrov za mestno mejo, in da bi ga bilo treba vedno popravljati. Zato je tehnična sekcija predlagala gradbenemu ministru, naj se ta del ceste tlakuje z drobnimi granitnimi kockami. Ministrstvo je tehtne razloge strokovnjakov upoštevalo in sedaj dovolilo naknadni kredit enega mi-

lijona dinarjev za tlakovanje košakega klanca. Dela bodo do jeseni končana.

Kakor se zatrjuje, se bodo v najkrajšem času začela dela za modernizacijo državne ceste od Maribora do Frana. Krediti so baje že zagotovljeni.

Doma in po svetu

Zaradi smrti romunske kraljice je odrejeno na našem dvoru šesttedensko žalovanje. Za prve tri tedne velja globoko žalovanje.

Vodja mladonemškega gibanja v Vojvodini dr. Haslinger je imel na kongresu svoje stranke govor, v katerem je med drugim dejal: Naša politika je ostala vedno ista: Vse za kralja in domovino. Vojvodinski Nemci hočemo ostati v največjem prijateljstvu z našo jugoslovansko večino, ker smo trdno prepričani, da je naš napredek mogoč samo v okviru močne Jugoslavije. Izjava Hitlerja, da hoče Nemčija veliko in močno Jugoslavijo, se popolnoma krije z našim stališčem, ker smo prepričani, da nam je le v Jugoslaviji zagotovljena lepša bodočnost.

Italijanska mornarica obišče naše Primorje. Najprej bo obiskala Boko Kotorsko. Za njen sprejem se delajo velike priprave.

Nemški profesor Werner March, ki je strokovnjak za sportne stadione, je dobil od jugoslovanske vlade naročilo, da napravi načrte za olimpijski stadion v Beogradu. Poleg stadiona se bo sezidalo tudi poslopje za višjo športno šolo ter vežališče za vojaške sportne prireditve.

Kongres vsega učiteljstva Jugoslavije bo od 20. do 23. avgusta v Zagrebu.

Fond za zidanje stanovanjskih hiš javnih namestencev se je ustanovil v donavski banovini ter je ban že podpisal pravilnik o tem fondu. Začetni kapital tega fonda znaša 5 milijonov din, banovina pa bo vsako leto dala fondu še posebno dotacijo. Vsak državni in banovinski uradnik more dobiti za zidanje lastne hiše iz fonda posojilo v višini 120.000 din, ki se bo obrestovalo po 4% in amortiziralo v 20 letih.

Prva licitacija za zidanje železniške proge Metković—Ploče je razpisana ter bo 20. avgusta v oddelku za gradnjo železnice v prometnem ministru v Beogradu. Licitacije se smejo udeležiti le domači podizvajalci. Kavecija znaša 200.000 din.

Državne železnice nameravajo baje naročiti v Nemčiji večje količine premoga, ker da ga imajo naši premogovniki premalo. Ta ute-

meljitev pa ne drži, temveč je res le to, da naročajo železnice premog prekasko.

Licitacija za zgraditev vodovoda v Suhi krajini je razpisana. Dela so preračunana na 2.066.973 din. Licitacija bo 27. avgusta.

»Tekstilna trgovina« d. d. v Beogradu, pri kateri je koncentrirana prodaja izdelkov tekstilne tovarne v Odžakih, je dosegla lani pri delniški glavnici 1,2 milijona din skoraj 800.000 din čistega dobička in bo mogla zato izplačati 40%no dividendo.

Najugodnejše kupite v knjigarni učiteljske tiskarne v Ljubljani ali podružnici v Mariboru: nalivna peresa, pisemski papir, vizitke, vsakovrstne pisalne potrebine, razglednice i. dr.

Speditersko podjetje Schenker d. d. poveča svojo glavnico od 3 na 5 milijonov din.

Zaradi nalivov je bila železniška proga Kraljevo—Kos. Mitrovića pretrgana na štirih mestih, da se je moral ves promet ustaviti.

Odposlanec Hitlerja kap. Wiedemann je govoril z angl. zunanjim ministrom Halifaxom okoli 20 minut. Wiedemann je med drugim izjavil, da ima Hitler čisto konkreten načrt za nemško angleško zblizanje. Kakor poročajo listi, bi tudi Nemčija pozdravila, če bi bil v češkoslovanskem vprašanju dosežen sporazum. Wiedemann se je dotaknil tudi vprašanja zmanjšanja oboroževanja. O kolonijah ni govoril. Lord Halifax pa je omenil kapitanu Wiedemannu, da bi bilo zelo dobro, če bi tudi Nemčija sodelovala pri reševanju emigrantskega vprašanja. Vse kaže, da ni bil uspeh kap. Wiedemanna v Londonu posebno velik.

Nemški škof dr. Spörl v Rotenburg, ki pri plebiscitu za priključitev Avstrije k Nemčiji ni glasoval in je moral zaradi tega oditi na dopust, je zopet nastopil svoje mesto. Zahtevo tamkajšnjega drž. namestnika, da mora škof odstopiti, je papež odločno odklonil, ker pomeni ta zahteva poseganje v pravice cerkve. Papež je zato zahteval od škofa, da se vrne na svoje mesto, ker bi sicer nastal nevaren precedenčni primer in bi mogli nar. socialisti odstaviti vse njim neljube škofo.

»Neue Zürcher Zeitung« piše, da je vzrok zadnje kampanje proti češkoslovanski v tem, ker so v Berlinu spoznali, da je čisto nemogoče doseči izolacijo češkoslovanske. Ta je v sedanjem položaju pokazala ne le veliko odporno silo, temveč tudi elastičnost, da se je znala popolnoma prilagoditi Parizu in Londonu in je zato njeno stališče trdno.

Stalin je imel dolgo konferenco z Vorosilovim, Litvinovim in Molotovom. Na konferenci so sklenili, da Rusija v celoti odbije japonski protest zaradi zasedbe ozemlja na

tromeji Mandžurije, Koreje in Rusije, ker je to rusko ozemlje in ne mandžursko. Nadalje je bilo odrejeno, da odidejo novi kontingenti vojske na Daljni vzhod.

Japonski guverner Koreje je po svojem odhodu iz Tokia izjavil, da ne veruje, da bi Rusija začela vojno, ker da so njene notranje razmere tako napete, da ne sme tvegati vojne.

Ob Jangceju se je začela močna kitajska ofenziva ter se je posrečilo kitajskim četam, da so po dobri artilerijski pripravi predrle japonsko fronto na več mestih. Japonci so skušali ustaviti kitajsko prodiranje s protiofenzivo proti Kiukiangu, a so Kitajci vrgli Japonce nazaj. Kitajci nadalje poročajo, da so njih letalci potopili v zadnjem času 21 japonskih ladij, 19 pa da so jih močno poškodovali. Japonci napovedujejo skorajšnji pričetek njih ofenzive proti Hankovu. Kitajski četniki delajo Japoncem vedno večje preglavice.

Japonska je definitivno odpovedala prireditve olimpiade za l. 1940. v Tokiu. Olimpiada bo zato v glavnem mestu Finske v Helsinku.

Irski pilot Corrigan je odletel iz New Yorka z namenom, da pristane v Los Angelesu. Pri odletu pa se je obrnil proti vzhodu, nakar se mu je pokvarila magnetna igla, kar je imelo za posledico, da je naprejel proti vzhodu in preletel Atlantski ocean ter srečno pristal na Irskem. Letel je v čisto zastarelem, že večkrat zakrpanem letalu, brez vseh pripomočkov in je zato njegovo dejanje sportno tem pomembnejše.

15.000 delavcev je začelo stavkati v francoskem rudniku Ancinu v severni Franciji. Pred vzhod v rove so postavili rudarji stražo in ne puste nikogar na delo.

Močan potres je bil v Grčiji. Najbolj močan je bil v sev. vzhodni Atiki in na otoku Evbeji. Več hiš je potres porušil. Ubitih je bilo nad 50 ljudi.

Radio Ljubljana

Sobota, dne 23. julija: 12.00: Plošče — 12.45: Poročila — 13.00: Napovedi — 13.20: Plošče — 14.00: Napovedi — 18.00: Prenos promenade koncerta — 18.40: Kaj je in kaj hoče socialno skrbstvo (gdč. Zlata Pirnatova) — 19.00: Napovedi, poročila — 19.30: Nac. ura: 50letnica smrti Jase Ignjatovića — 19.50: Pregled sporeda — 20.00: O zunanji politiki (dr. Alojz Kuhar) — 20.30: Pisan večer — 22.00: Napovedi, poročila — 22.15: Pevski koncert (Drago Zagor) — 23.00: Poročila o pripravah za XX. kongres kat. esperantistov (Peter Golobčič).

Nedelja, dne 24. julija: 8.00: Duet harmonik, brata Goloba — 9.00: Napovedi, poročila — 9.15: Prenos cerkvene glasbe — 9.45: Verski govor (ravn. Jože Jagodica) — 10.00: Prenos promenadnega koncerta iz Rogaške Slatine. Dirigent: A. Neffat — 11.30: Otroška ura: Striček Matiček — 12.00: Trboveljski pevski jazz — 13.00: Napovedi — 13.20: Plošče — 17.00: Ohranimo zemlji rodovitnost (inž. Rado Lah) — 17.20: Tržna poročila — 17.30: Prenos promenadnega koncerta iz Rogaške Slatine — 18.30: Citraške točke (plošče) — 19.00: Napovedi, poročila — 19.30: Junaštvo in slava Somborca pri obleganju Dunaja l. 1683. — 19.50: Originalna švicarska godba (bratje Malenšek) — 20.30: Koncert vojaške godbe — 22.00: Napovedi, poročila — 22.15: Plošče.

Ponedeljek, dne 25. julija: 12.00: Kmečki trio — 12.45: Poročila — 13.00: Napovedi — 13.20: Glasbene slike (plošče) — 14.00: Napovedi — 19.00: Napovedi, poročila — 19.30: Upor v Mostaru leta 1850. — 19.50: Zanimivosti — 20.00: Plošče — 20.10: Početniške kolonije za vaje (dr. Albert Trtnik) — 20.30: Prenos koncerta iz Dobrne. Dirigent: Josip Raha — 22.00: Napovedi, poročila — 22.15: Fantje na vasi.

Trgovci!

PREŠITE ODEJE

nabavite najceneje pri industriji odej
F. Dobovičnik • Celje

Splošna trgovska d. z. o. z.

Št. Vid nad Ljubljano št. 91
Ljubljana, Tyrševa cesta 33
(Javna skladišča)

Kolesa, motorji, šivalni stroji
najboljših znamk po najnižjih cenah.

Na debele! Na drobno!
Zahtevajte ponudbe!

KNJIGOVEZNICA JUGOSLOVANSKE

TISKARNE

reg. zadr. z o. zav.

LJUBLJANA, KOPITARJEVA 6

Nudi poizredno nizkih cenah: Salda-konte, štrace, journala, šolske zvezke, mape, odjemalne knjižice, risalne bloke itd.

Pišite po
prospekte!

SOFRA

KARTOTEKE

predstavljajo višek preglednosti, praktičnosti in vam prihranijo mnogo dela, truda, časa in denarja

Zastopniki se sprejemajo

SOFRA

MARIBOR, GREGORČIČEVA 24

VELIKA TRGOVSKA HIŠA

manufaktura in špecerija, v večjem trgu blizu Maribora, prvovrstna prometna točka, tik ob železnici, se radi razmerja

Hiša nanovo renovirana, stanovanje z vsem komfortom. Vprašati pod naslovom „plačila sposoben“ v upravi Trgovskega lista.

Največji slovenski denarni zavod MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA

Lastne rezerve nad . . . din 26,000.000.—

Prirastek novih vlog od 1. januarja do 30. junija 1938 din 51,201.000.—

Vse vloge izplačljive brez omejitve!

Za vse obveze hranilnice jamči

MESTNA OBČINA LJUBLJANSKA

Da čimbolj razširi svoje polnilno pero v Jugoslaviji, bo GOLDMICHEL v prihodnjih 4 tednih razpošiljal garnituro 1 originalnega polnilnega peresa Goldmichel s 25 letnim jamstvom in 1 modernega patentiranega svinčnika po povzetju za ceno din 55.— Pri naročilu je treba navesti, ali naj bo pisava tanka, srednja ali široka. — Izkoristite ugodno priliko, kajti a to ceno so komaj plačali uvozniki stroški. — Jugoslov. gen. zastopstvo GOLDMICHELBAUER, MARIBOR, POŠTNI PREDAL ŠTEV. 91